

Posudek na magisterskou diplomovou práci Michaely Zelenkové:
Atraktivita vzhledu jednotlivých druhů primátů a její důsledky

V předkládané diplomové práci zaujímá vlastní text 49 stránek, na dalších 6 stránkách je prezentováno 87 pramenů citovaných prací spolu se třemi využitými web stránkami a dále práce ještě obsahuje 7 stránek většinou tabulkových příloh.

Cílem studie bylo, podobně jako v případě předchozích studií na obecně atraktivních taxonech (papoušci, hadi aj.), stanovit míru optické atraktivity primátů pro člověka. Na začátku této řady studií jsem měl určité pochybnosti o užitečnosti takto zaměřených studií a musím se přiznat, že jsem vývoj této problematiky dosti dobře neodhadl. Po prvních nejasných výsledcích se metodika na jedné straně a cíle studie na druhé straně vyprofilovaly a dnes již je možno říci, že přinesly zajímavé a inspirativní výsledky, které se podařilo dobře publikovat a na které jsou pozitivní reakce jak v odborných publikacích tak praxi. Je pak logické, že školitel zvolil pro další studii primáty, jejichž optická atraktivita by mohla přinést další výrazné prohloubení a nové aspekty poznatků, neboť jistě člověk jako primát vnímá a tzv. „rozumí“ ostatním primátům mnohem lépe než ostatním živočichům. Takže konstatuji, že diplomová práce byla zadána promyšleně na základě dosavadních úspěšných studií.

K předkládané práci mám ale jednu koncepční poznámku. Člověk v této studii vystupuje jako nástroj a částečně i jako objekt a tento nástroj-objekt by měl být poněkud podrobněji popsán z hlediska zrakového vnímání a estetického cítění. V případě určování velikosti zvířete z obrázku by měla být popsána dosti detailně i vzdělanostní úroveň testovaných lidí. Jistě studenti zoologie určí velikost těla mnohem přesněji jen na základě svých dosavadních znalostí, než lidé se základním vzděláním, kteří budou možná skutečně odkázáni pouze na odhad velikosti z obrázku.

Ke studii mám ještě následující konkrétní připomínky a dotazy:

- 1) Str. 12 – flukтуаční asymetrie je důsledkem vývojové nestability – není ale jasné, jak je flukтуаční asymetrie chápána v této předkládané studii.
- 2) Str. 14 – v kapitole nazvané „Podstata vnímání zbarvení“ jsem očekával zcela jiné informace. Jak byl myšlen zmíněný název kapitoly?
- 3) Str. 18, druhý odstavec – srozumitelné nejsou myšlenky o jasnosti zbarvení, na které se podílejí stresové hormony a testosteron, protože v následujícím textu je formulace, že glukokortikoidy nehrají roli.
- 4) Str. 20 nahoře – k nebarevnosti savců - primáty jsou sice velmi variabilní ale některé skupiny jako např. šelmy, turovití nebo jelenovití by rozhodně také stáli za zmínku alespoň v rešeršní části.
- 5) Str. 31 - co je to morfotyp – byl nějak objektivně stanoven nebo byla volena intuitivně určitá taxonomická úroveň?
- 6) Str. 55 dole – při úvahách o vnímání „baby schématu“ je důležité jestli dotazované ženy jsou nebo nejsou matkami. U části žen se afinita k dítěti formuje až po porodu.
- 7) V diskusi jsem postrádal porovnání s dosavadními poznatky o atraktivitě hadů, papoušků a dalších taxonů.

Přes uvedené dotazy a připomínky, mohu konstatovat, že studentka, Michaela Zelenková, předkládá velmi zajímavou studii, která po určitých úpravách je nepochybně hodna publikování. Práci proto doporučuji k obhajobě.

V Českých Budějovicích 7.9. 2011

Doc. RNDr. F. Seana
PřF JU v CB